

IGUALTAT{=}

FONT: Cal Grifé

“Serem allò que vulguem ser”

Miquel Martí i Pol

{ Núm. }
{ 03 }

La força de l'associacionisme

La fortlesa d'una societat es mesura, en gran part, per la seva capacitat de generar moviments associacionistes, col·lectius de persones que treballen en comú per millorar les condicions de vida de la pròpia comunitat. La suma d'esforços fa possible aconseguir objectius que, d'una altra manera, haurien estat inabastables.

A Catalunya tenim una llarga tradició de la cultura de l'associacionisme. Des de les entitats cíviques, culturals i esportives s'ha fet —i es continua fent— molta feina, sovint també aquella que l'administració pública, per la seva pròpia dinàmica, no ha aconseguit portar a terme. Tots plegats, per tant, estem en deute amb les persones que, d'una manera entusiasta i alhora altruista, contribueixen decisivament al benestar de tothom.

Malgrat que al Pirineu, i concretament a l'Alt Urgell, tenim la població dispersada en molts nuclis, amb tots els inconvenients que això comporta pel que fa a la sociabilitat, tenim la sort de comptar amb un teixit associatiu potent, amb capacitat de convocatòria i amb un entusiasme a prova d'adversitats.

I en aquest moviment associatiu pirinenc, les dones estan cridades a jugar un paper clau. És important que s'organitzin, que intercanviïn experiències i inquietuds, que lluitin per la defensa dels seus drets, que reivindicuin una societat més justa i igualitària. La feina que tenen per davant és molta, però encara és molt més forta la seva capacitat de crear les condicions necessàries per assumir amb èxits els reptes que tenen plantejats.

*Jesús Fierro Rugall
President del Consell Comarcal de l'Alt Urgell*

Associació de puntaires de la Seu d'Urgell

Tot va començar quan el Consell Comarcal va tenir la iniciativa de fer uns cursos de punta de coixí que van durar uns dos anys. Finalitzats els cursets es volia dissoldre el grup però aleshores vàrem decidir, unes quantes persones, continuar i fer-nos càrrec del grup, per i això es va constituir la nostra associació. Estem parlant de l'any 93, vàrem començar unes dotze persones. Actualment som una trentena de persones (hem sigut homes i dones).

medieval, la gegantera, la Marató de TV3... i estem obertes a totes les propostes per col·laborar.

Ens trobem durant tot l'any en calendari escolar, tots els dimarts a la tarda per fer punta de coixí a l'escola d'Art, Les Monges, el curs està obert a tothom.

Us animem a participar-hi.

*Dolors Puigdemassa
presidenta de l'associació de Puntaires de la Seu d'Urgell*

Solem anar a les trobades d'altres localitats que ens conviden i al mateix temps contrastar opinions amb altres puntaires durant tot el any.

La que no ens perdem és la trobada general de Catalunya on coincidim milers de persones amb places limitades, que cada any se celebra en una ciutat diferent (Barcelona, Viladecans, ... i aquest any anirem a Olot el 8 de juny). Hi assistirem unes 3000 persones de molts indrets no sols de Catalunya sinó d'Espanya i fora; organitzem sempre un autocar i a vegades han vingut companyes d'Oliana, Cerdanya i Andorra.

La principal activitat de la nostra associació és l'organització de la trobada anual a la nostra ciutat, on acudeixen un centenar de persones. Normalment és el segon diumenge de juliol. També fem un dinar o sopar de germanor.

Col·laborem amb la resta d'entitats de la ciutat en l'organització dels actes per al dia de la dona, el mercat

El lideratge de les dones a l'Alt Urgell

La participació i l'associacionisme és el primer dels eixos que inclou el III Pla Comarcal per a la Igualtat d'Oportunitats de l'Alt Urgell amb l'objectiu principal d'afavorir una participació i representació paritària de les dones i els homes en tots els àmbits socials i polítics que intervinguin en la vida de la comarca. Si volem que les polítiques d'igualtat penetrin en la societat hem de comptar amb la cooperació dels seus membres, i és per això que des del Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) treballam per afavorir i potenciar l'associacionisme de les dones i el desenvolupament dels seus projectes. La participació de les dones que s'organitzen en associacions o grups no formals és molt fructífera ja que la pertinença a un grup ofereix suport i afavoreix l'assoliment dels objectius que es plantegin.

La societat no sempre ha valorat prou merescudament les entitats de dones com el que són, espais d'apoderament, que contribueixen a fomentar la participació femenina en tots els camps, on les dones poden compartir i aportar sabers i experiències,

laboratoris d'emprenedoria i de creació de talent femení, així com a promotores de cultura i oci.

La divisió tradicional del treball va limitar la dona a l'espai privat, de manera que l'allunyà de la participació política, institucional i social de la vida. L'aportació del moviment associatiu femení ha estat clau, i la influència que ha exercit en la societat és evident, especialment en l'àmbit rural. Ha garantit espais diferents als que els ofereix l'àmbit domèstic i que els brinden unes oportunitats que a casa no poden trobar, lluny de la mirada masculina, on disposen d'un temps per a elles mateixes i mantenen relacions socials amb altres dones, intercanviant-hi experiències.

Si comparem la participació d'homes i dones en el món associatiu veurem que els homes participen més que les dones quant a associacionisme formal, però si no ens fixem en la pertinença a l'associació sinó en el grau de compromís amb aquesta, el treball voluntari o d'organització i participació en activitats, veurem que les dones hi són més presents.

Servei d'Informació i Atenció a les Dones de l'Alt Urgell

Associació Urgellenca de dones

L'Associació Urgellenca de Dones es constitueix formalment el 3 de febrer de 1995 amb la voluntat de tenir una varietat d'activitats que en aquells moment no s'oferien a la Seu d'Urgell i també per tenir una excusa per reunir-se amb les amigues, fer-ne de noves i trencar amb el dia a dia.

Actualment som 275 sòcies que fem tot tipus d'activitats lúdiques, culturals, educatives i solidàries.

Aquest any 2014 tenim programats diversos viatges culturals, cursos de costura, de cuina de rebosteria, ... Enguany hem fet una jornada de rendibilitat a la cuina. Hem fet una sortida Cultural a Barcelona i per al mes de juny tenim un petit viatge de tres dies per conèixer Espanya. També fem dos sopars durant l'any, el d'estiu i el de Nadal, en què fem un sorteig d'un obsequi per a alguna de les nostres sòcies.

Com cada any, col·laborem amb la Marató de TV3 amb una xocolatada al matí al passeig de la Seu d'Urgell i un quinto a la tarda en què es sortegen premis que han donat empreses i entitats de la ciutat i la recaptació es destina a la investigació de malalties proposades per la Marató.

*Cristina Palau Cifuentes
presidenta de l'Associació Urgellenca de Dones*

Diàdona · Associació de Dones Acordionistes i Percussionistes del Pirineu

La iniciativa del projecte va sorgir del nostre molt estimat amic Josep Lizandra que l'estiu de l'any 2009 va proposar una trobada de dones acordionistes de tot el Pirineu. Des d'aquell moment i afavorit pel creixent interès pel món de l'acordió i de la música tradicional al voltant de terres pirenaïques, l'Associació de Dones Acordionistes i Percussionistes del Pirineu es va constituir la primavera del 2012 i durant tot aquest temps un total de 144 dones de totes les franges d'edat s'han sumat a les nostres files.

El diumenge 22 de gener de 2012, a l'Escola Folk del Pirineu (Arsèguel, Alt Urgell) es va fer la reunió per constituir l'associació de dones acordionistes i percussionistes del Pirineu.

Els objectius que defineixen l'associació són els següents:

Promoure espais de trobada, d'intercanvi, formació i creació musical i cultural de les dones del Pirineu Català.

Fomentar la cohesió social mitjançant iniciatives musicals i culturals que promouen l'associacionisme i la participació activa i creativa de totes les dones de l'àmbit pirinenc, sobretot a través de l'acordió diatònic i la percussió.

Fomentar l'intercanvi musical, cultural, i social de les dones del Pirineu, i intentar que l'associació sigui l'enllaç per dinamitzar i comunicar totes les dones que comparteixen un espai de difícil orografia.

Compartir els diferents aspectes culturals de les valls pirinenques i fomentar la creació, difusió i recuperació de la cultura del Pirineu.

A través de Diàdona (Associació de dones acordionistes i percussionistes del Pirineu) les dones han trobat una manera d'interactuar tant en el sentit musical com en el social.

En el nostre recorregut hem realitzat 5 trobades anuals:

2009 Bellver de Cerdanya, en el marc de la Fira de Sant Llorenç
2010 Arsèguel, dins la 35ena Trobada amb els Acordionistes del Pirineu · 2011 Salardú · 2012 Esterrí d'Àneu · 2013 Billère (Bearn).

Així com diverses actuacions. Col·laboració amb l'Òmnium Cultural en el Correllengua 2011, 2012 i 2013, acte en benefici de les Dones maltractades 2012 a Puigcerdà, clausura dels Campionats del món de Snowboard a la Molina 2011, II Trobada d'Associacions de dones de l'Alt Pirineu i Aran 2012, Dia de la Dona Treballadora 2014 a Bellver de Cerdanya.

Diàdona està formada per dones, acordionistes i/o percussionistes del Pirineu, i està oberta a totes les franges d'edat. Qualsevol persona s'hi pot associar i beneficiar-se de les seves propostes i ofertes. Actualment hi ha 144 dones relacionades

amb l'entitat.

Realitzem una trobada anual en diferents indrets del Pirineu. Aquest any hi haurà la sisena al Berguedà. Diàdona fa actuacions puntuals, sempre sense ànim de lucre, en actes culturals o benèfics. També oferim tallers de formació per a les nostres sòcies.

El component geogràfic de la nostra associació també hi té un caràcter important, ja que un dels objectius és, també, portar el nom dels Pirineus arreu dels esdeveniments en què participem i hem estès el nostre camp d'acció a la banda francesa dels Pirineus, de fet comptem amb la participació d'un grup de dones acordionistes de Billère, on hem celebrat el nostre cinquè congrés anual. Amb aquesta trobada a Billère, hem expandit el nostre radi d'acció i així enriquir les relacions, fomentar l'intercanvi musical, cultural, i social de les dones del Pirineu, i intentar que l'associació sigui l'enllaç per dinamitzar i comunicar totes les dones que comparteixen un espai de difícil orografia.

Busquem compartir els diferents aspectes culturals de les valls pirinenques i fomentar la creació, difusió i recuperació de la cultura del Pirineu.

L'àmbit de l'associació són les comarques de la Vall d'Aran, Alta Ribagorça, Pallars Sobirà, Pallars Jussà, Alt Urgell, Cerdanya, Berguedà, Ripollès, Garrotxa, Alt Empordà, Andorra, Catalunya Nord i Franja de Ponent pirinenca.

Les nostres actuacions són sense ànim de lucre o benèfiques i l'associació se sosté amb les quotes anuals de les sòcies.

Qualsevol persona pot formar part de l'associació. Per associar-se només cal omplir la butlleta de subscripció. La quota anual és de 12 € i dóna dret a la participació en tallers i cursos, així com accés a partitures.

Tenim prevista la VI Trobada, que, com ja hem dit, serà al Berguedà de la qual esperem que surtin noves propostes i al·licients així com ampliar el grup de persones interessades o associades.

A la Trobada d'Acordionistes d'Arsèguel del 2013 es va fer la presentació oficial de l'associació Diàdona en què el grup de dones va fer una actuació.

Dos anys després de la nostra constitució formal, des de l'Associació de Dones Acordionistes i Percussionistes del Pirineu reconeixem, orgulloses, haver assolit gran part dels nostres objectius i esperem continuar consolidant el nostre grup a través de les trobades, assemblees i actuacions que duem a terme amb il·lusió com a entitat i com a grup.

Associació de Dones d'Oliana

L'associació es constitueix l'any 2006 perquè feia temps que se'n parlava i amb el suport de la regidora que en aquell moment hi havia a l'Ajuntament ens vam decidir a constituir-nos com a tal. Durant anys s'havia participat en les activitats del poble com a grup no formal, i puntualment s'organitzaven activitats adreçades a les dones.

A partir de la constitució de l'associació de dones es va fer la primera celebració del dia 8 de març, i els primers autocars a Barcelona per anar veure un musical.

Nombre actual de sòcies: 170 aproximadament, entre olianenques i de poblacions veïnes, com Peramola, la Seu d'Urgell, Tragó, Organyà, Ogern,...

Activitats. Viatge a Barcelona amb motiu del Dia de la Dona, jornada anual esperada per totes les sòcies, en què s'aprofita per fer un visita turística a museus i espais de la capital i per veure una obra de teatre, concert o musical.

El 2013 hem aollit la Trobada d'associacions de dones de l'Alt Pirineu i Aran, amb la participació d'associacions de la comarca i properes.

El 2014 participem en l'elaboració dels vestits del grup de teatre de joves d'Oliana que estrenen la seva obra al maig. Curs de cuina, cuina per la subsistència, amb un gran èxit de participació i satisfetes dels resultats obtinguts i del qual en sortirà l'edició d'un recull de receptes; el sopar de les dones, fet pels homes d'Oliana. A finals d'any s'organitza un altre viatge cultural per conèixer Catalunya.

Activitats conjuntes/col·laboracions: organització dels actes del 8 de març (dia de la dona), del 25 de novembre, de festa major i en totes aquelles activitats en què l'Ajuntament o entitats del poble ens demana col·laboració.

L'associació s'ha sumat a projectes solidaris com la Marató de TV3, recollides de taps per recaptar fons per finançar estudis de malalties desconegudes o per garantir una millor qualitat de vida a infants amb discapacitats.

Actualment estem treballant en un projecte de treball comunitari amb suport de Serveis Socials, immigració i el Servei d'Informació i Atenció a les Dones del Consorci d'Atenció a les Persones de l'Alt Urgell per a l'alfabetització de dones immigrades a Oliana i que ens està servint com a vehicle d'integració social de la població nouvinguda.

Gràcies a l'associació i al grup de dones de la població hem pogut gaudir de conferencians de primer nivell a Oliana mateix o hem pogut gaudir d'obres de teatre, viatges, sortides culturals i activitats diverses, cursos, tallers,... que de forma individual ens hagués estat molt difícil o impossible de realitzar; també ens serveix com a espai de retrobament, d'intercanvi i per compartir el nostre dia a dia i inquietuds, entre les dones del nostre poble i veïnes.

Junta de l'Associació de dones d'Oliana

Associació de Dones i Confreres-ses de l'Alt Urgell

L'Associació de Dones i Confreres-ses de l'Alt Urgell neix per la inquietud d'un grup de dones que manifesten una il·lusió en comú: participar en l'acte processional de Divendres Sant que s'organitza a la nostra ciutat de la Seu d'Urgell portant un pas, fet fins llavors vetat a les dones, que només hi participaven acompanyant els passos amb espelmes.

L'església va proposar fer-se càrrec del Pas de la Dolorosa, ja que estava menat exclusivament per senyors d'una edat avançada, i alhora tenia mancança d'acompanyament.

Passats uns dos anys i gràcies a la tenacitat de les iniciadores, la implicació i participació de la dona d'una forma activa en l'acte processional de la ciutat es va veure normalitzada.

Aquest conjunt de fets va promoure que l'any 1993 nasqués l'Associació. El 20 d'octubre de 1997 es reuniren les primeres dones fundadores, per signar l'acta fundacional i establir els estatuts de l'associació sota la denominació d'ASSOCIACIÓ DE DONES I CONFRERESSES DE L'ALT UR-GELL" que va quedar legalment constituïda el 17 d'abril de 1998.

Els seus fins primordials són:

Representar i defensar els interessos de les persones associades davant les diferents administracions públiques i d'altres persones físiques o jurídiques.

Promoure, donar suport, organitzar i desenvolupar activitats de tipus cultural, lúdic, recreatiu, civil i social, sense ànim de lucre i en especial tota activitat que afavoreixi la promoció de la dona per aconseguir la plena igualtat home-dona.

Qualsevol activitat legítima i sense afany de lucre per a la defensa dels interessos de les persones associades i totes aquelles que, en un sentit d'ampli abast, vagin dirigides a obtenir un major enriquiment cultural i una convivència harmònica.

El nombre actual de sòcies és de 221 que desenvolupen activitats principalment culturals com la desfilada processional, teatre, sortides o sopars, així com la participació activa col·laborant en actes conjunts com la Marató o el dia de la dona. I estem obertes a qualsevol proposta de les sòcies.

Carmen Bentadé

Secretària de l'Associació de Dones i Confreres-ses de l'Alt Urgell.

Podeu contactar amb Diàdona:

dones.acordionistes@gmail.com
<http://associaciodiadona.blogspot.com.es/>
facebook:
Diàdona Dones Acordionistes Pirineu
twitter:
@DonesDiadona

El Corro de la Vansa

“El Corro de la Vansa” neix a l’abril del 2013 per una necessitat de compartir un altre tipus d’espiritualitat connectada amb la terra i el cosmos.

Les dones de “El Corro” ens reunim en cercle (cada dona té la mateixa importància que les altres, no hi ha jerarquies) i ho fem el dia de lluna nova perquè és el moment en què comença el cicle de la lluna i així treballem els nostres propòsits durant cada cicle.

Formem part de “Arboleda de Gaia” que està formada per cercles de dones que es reuneixen en sincronia amb la lluna en diversos llocs de l’estat espanyol.

En el cercle fem diversos tipus d’activitats que estan relacionades amb l’energia femenina i amb la terra com per exemple: elaboració de mandales amb flors i elements naturals, danses, cançons, meditació... És un moment de prendre consciència de la nostra energia femenina de manera que ens ajudi a treballar per a la pau i la cura de les nostres famílies i de la natura.

Marisa (36 anys) y Elianne (35 anys)

“Nuestro cometido es honrar la naturaleza femenina en el mundo para que ese cambio de conciencia se expanda hacia todo el entorno y sane, remedie, nutra, cobije y defienda la supervivencia de todos los seres y de nuestro hogar: la Tierra.”

Extret de <http://www.arboledadegaia.es/>

“Teníamos la certeza de que nuestra espiritualidad estaba conectada con la naturaleza y con esta tierra. La formación

del Corro nos ha ofrecido, con gran alegría para nosotras, la oportunidad de conectar con nuestra espiritualidad. Es para nosotras la renovación de nuestra energía interior femenina.”

Goretti (54 anys) i Fina (47 anys).

“Personalmente para mi ha sido la primera experiencia en el Corro, a pesar de saber ya de él, tenía muchas ganas de participar y vivir en primera persona...ha sido algo especial, una unión inexplicable con mis compañeras y también inexplicable fuente interior de energía positiva.”

Carmen (34 años).

“El círculo de dones es per a mi una oportunitat de connectar amb l’energia de la natura cada mes i recordar que som part de la terra i hem de cuidar-nos i cuidar-la”

Elianne (35 anys).

Mantra-cançó del Corro:

“Necesito y puedo vencer las dificultades y los sufrimientos y llegar así a la unidad, energía y salud”

Lola (58 anys).

Programa Aurora

La situació econòmica actual ha dut a les dones a retrocedir grans passes que ens havien aprofitat a la igualtat, però també ha fet més evident tot el camí que encara ens mancava per recórrer. Hi ha dos handicaps principals: la igualtat per a accedir al mercat laboral i la dificultat per a compartir les tasques de la llar i les funcions guaridores amb els homes.

Referent a la dificultat per assolir la igualtat laboral podem començar pel llenguatge sexista dels processos de selecció, que orienten l’oferta segons el sexe dels candidats. Sempre situen les dones a professions de menys sou i de serveis als altres. Només el 33 % dels càrrecs directius són ocupats per dones i no a tots els sectors. El salari brut de les dones equival al 70 % del salari brut dels homes, i això marca una fractura salarial demolidora. Cal tenir en compte, a més, que entre els desocupats amb estudis primaris, les dones ocupen un 20 % més que els homes i que hi ha la meitat de dones emprenedores que homes.

Les dones hem de demostrar coses que en els homes es pressuposen, com la capacitat de lideratge, idoneïtat per a la presa de decisions, baix absentisme laboral i capacitat per conciliar la vida laboral amb la personal, encara que les estadístiques demostren que complim per sobre de les expectatives.

Això ens ha portat al segon handicap. La dificultat per aconseguir compartir amb els homes les responsabilitats i les tasques de la llar. La major participació de les dones en activitats socials no remunerades com AMPA, associacions, etc., i la sobrecàrrega domèstica fan que les dones treballem una mitjana de 56 h setmanals, mentre els homes ho fan 40 h. Ens minora la nostra participació a la vida política i en l’espai públic.

Per sortir de la situació actual no és suficient trencar amb els estereotips sexistes, sinó que cal trobar solucions per a reinventar-nos i posar-nos en valor. Cal saber fer

veure que tirar endavant una família adequadament és una mostra de responsabilitat, capacitat de decisió i eficiència, no de limitació de les capacitats laborals. L’edat per sobre dels 45 anys s’ha de veure com aportació i garantia de maduresa, responsabilitat, constància, saber estar i equilibri emocional.

La crisi actual ens posa també traves que no són de gènere sinó genèriques que no fan sinó agreujar el problema, com la dificultat de finançament a l’emprenedoria, la dificultat per a canviar de sector a edats madures i l’exigència de titulacions absurdes per part de la Unió Europea que lluny d’afavorir les oportunitats, exclouen grans professionals molt capacitats.

Hem de seguir lluitant, ara més que mai, perquè la crisi actual no ens amagui a la llar resolent la vida de qui aporta el sou a casa. Hem de fer valdre la capacitat d’aprenentatge permanent de les dones, la facilitat d’adaptació a situacions difícils. No podem permetre que tornem als anys 50 i a dependre econòmicament de la parella o els serveis socials.

Hem de cercar projectes motivadors com el Programa Aurora, que ens aporta petites formacions que ens poden obrir les portes a la demanda actual. També ens ha ajudat a veure els nostres propis valors i possibilitats. Hem de ser conscients que el que més ens pot ajudar és valorar-nos nosaltres mateixes, no aïllar-nos i fer pinya. La unió no suma, multiplica i la participació reforça els valors individuals en benefici de tot l’equip.

Tradicions de les nostres dones

Coneguem quatre rutes per l'Alt Urgell, on són protagonistes les dones del territori.

Dones de mercat

Fins no fa gaires anys, moltes dones de la Seu d'Urgell i dels poblets veïns, aportaven un petit ingrés en l'economia domèstica venent al mercat de la Seu (i fins i tot al d'Andorra i Organyà), els productes que recollien dels seus horts com fruita, verdura o patates, i altres productes com ous, sabó, mel, llet, gallines i conills.

Avui dia, donant un tomb per l'emblemàtic mercat de la Seu, que es fa tots els dimarts i dissabtes al centre històric de la Seu d'Urgell, trobarem a la plaça del mercat, moltes dones que encara continuen venent els productes que recullen a casa seva per vendre'ls com a productes de proximitat.

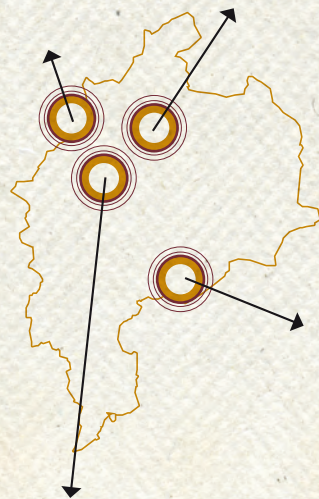
Rentant al safareig

Abans de l'arribada dels electrodomèstics a les nostres llars, una de les feines més típiques que realitzaven les dones era fer la bogada al safareig.

Tot i ser una feina força dura, ja que requeria un gran esforç físic i havien de treballar amb una aigua que era molt freda tot l'any, també era un moment de relació amb les veïnes del poble, ja que s'ajudaven les unes a les altres, i ja posades, feien petar la xerrada.

Les farcidores

A l'alt Urgell la gent de pagès, treballaven al camp per poder omplir el rebost de casa seva amb els productes que els hi oferia les seves terres de cultiu. Però també, pels volts de sant Roc, es feia la matança del porc, on les dones, les farcidores, feien el mondongó per elaborar embotits i altres menjars amb la seva carn. Aquesta tradició s'ha conservat i són molts els pobles de muntanya que elabores embotits de molt bona qualitat.

Trementinaires

L'ofici de trementinaire va ser una activitat exclusiva de la vall de La Vansa i Tuixent, a la comarca de l'Alt Urgell, que es va desenvolupar durant els segles XIX i XX.

Exercida majoritàriament per dones pobres de la vall, el seu ofici consistia com deien elles a "anar pel món", desplaçant-se per Catalunya seguint uns itineraris prefixats amb la finalitat de vendre la trementina, herbes remeieres i altres productes de muntanya, per tal de complementar l'economia domèstica de la família.

descarrega les rutes:

<https://www.alturgell.cat/promocio-de-la-igualtat>

El Consorci d'Atenció a les persones de l'Alt Urgell, disposa del Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) per assessorar-vos. Podeu contactar amb l'equip trucant al telèfon 973 354 102 o bé l'adreça igualtat@capau.cat
SIAD · Plaça Soldevila 1 · La Seu d'Urgell - Cada primer dilluns de mes el SIAD està a l'Ajuntament d'Oliana.

